

پدیده «پیر پسر» و سینمای ایران

گرچه حال سینمای ایران چند سالی است که خوب نیست، اما گاهی یک اتفاق از درون خود سینما مرهمی بر زخم کهنه آن می‌گذارد. گرچه دریافت سومین اسکار برای سینمای ایران به عنوان درخششی جهانی را هم باید به عنوان بهترین خبر سینمایی سال قلمداد کنیم اما آنچه از درون، حال سینمای ایران را خوب کرد تا امید به پویایی آن در دل سینمادوستان زنده بماند نمایش فیلم «پیر پسر» در چهل و سومین جشنواره فیلم فجر بود. گرچه این یک نمایش ویژه و فقط در یک سانس برای اهالی رسانه و منتقدان بود اما همین کافی بود تا پتاسیل و ظرفیت سینمای ایران ثابت شود. به یاد ندارم که پس از پایان یک فیلم، حتی یک فیلم خوب در جشنواره فجر، تماشاگران برای مدت طولانی بایستند و برای آن دست بزنند.

فیلمی سه ساعت و چند دقیقه‌ای که لحظه‌ای گریبان مخاطب را رها نمی‌کند و تا پایان بی‌هیچ ملال و خستگی، پایه‌های خود می‌نشانند. فیلمی که فقط تو را به خاطر خود فیلم بر سر شوق نمی‌آورد، بلکه قابلیت‌های سینمای ایران را برای تولید آثار شاخص که شکوه سینما را اثبات می‌کند بر تو

ثابت می‌شود. «عنا آزادی‌ور» که عضو هیأت انتخاب جشنواره امسال بود بعد از تماشای فیلم گفته بود: «فیلمی که سه ساعت شکوه سینما را با ساخت و کارگردانی فوق‌العاده‌اش، دوباره برابیم معنی و امید به سینما را در من زنده کرد. فیلمبرداری، صحنه، بازی‌های درخشان و جناب آقای پورشیرازی بی‌نظیر، بی‌نظیر که هر لحظه از حضورش خلق است و شگفتی و نبوغ. فیلمی که هنوز لحظه‌لحظه‌اش را مرور می‌کنم با آنکه بیش از ده روز از تماشایش گذشته. فیلمی که یادم آورد چرا عاشق سینما هستم. آقای براهنی عزیز، به احترام شما برای ساخت پیرپسر که سینماست، ایستاده دست می‌زنم.» فیلمی که دو طیف اصلاح‌طلب و اصولگرا در شبکه‌های مجازی به ستایش آن پرداختند و از مسئولان سینما خواستند این فیلم را برای همه مردم به نمایش درآورند. گرچه انتظار می‌رفت و می‌رود که این فیلم به اکران عمومی برسد اما همین یک نمایش محدود کافی بود تا روشن شود چه ظرفیت نامحدودی برای خلق فیلم‌های تأثیرگذار و جریان‌ساز در سینمای ایران وجود دارد. سینمای ایران که در سال‌های اخیر با انزوای فیلم‌های اجتماعی به لحاظ محتوایی دچار ضعف زیادی شده بود با نمایش عمومی «پیر پسر» می‌تواند به سرزندگی و پویایی دوباره برسد. البته امسال اکران یک فیلم دیگر از سینمای اجتماعی که سه سال در محاق توقیف بود و بالاخره در دولت

چهاردهم جواز اکران گرفت هم نشان داد که هنوز سینمای اجتماعی ایران می‌تواند حرف برای گفتن داشته باشد. فیلم «علت مرگ نامعلوم» به تهیه‌کنندگی مجید برزگر و علی زنگار هم با استقبال خوبی از سوی منتقدان و سینمادوستان مواجه شد و امید به سینمای اثربخش را در دل‌ها زنده کرد. حالا با امید به اکران فیلم «پیر پسر» می‌توان گفت که پدیده سینمای ایران در سال ۱۴۰۴ همین فیلم خواهد بود. فیلمی که بازگشت دوباره به سینماست با تمام مؤلفه‌ها و عناصری که از سینما به مثابه هنر می‌شناسیم نه سینما به صرف سرگرمی و نه سینما به مثابه تجارت. تماشای بازی درخشان «حسن پورشیرازی» در این فیلم کفایت تا لذت فیلم خوب دیدن برای مردم فراهم شود. شاید همین‌ها دلیل کافی برای توجه

سیاست‌گذاران و مدیران سینمایی برای حمایت و توجه بیشتر و جدی‌تر به سینمای اجتماعی باشد. سینمایی که بتواند واقعیت‌های جامعه امروز را در قالب فرم و روایت سینمایی بازنمایی کرده و به میانجی هنر هفتم بتواند بحران مخاطب در سینما را از طریق تولید فیلم‌های خوب رفع کند. با اینکه

این رویکرد می‌تواند منجر به کاهش شکاف بی‌اعتمادی بین سینماگران و سیاست‌گذاران شده و بستری برای تعامل اثربخش بین دولت و اهالی سینما ایجاد کند. واقعیت این است که «پیر پسر» اکتای براهنی دعوت سینمای ایران به سینماست؛ به سینمایی که می‌تواند طیف‌های مختلف مخاطبان با سلیقه‌های متفاوت را راضی نگه دارد و پای‌آنهاپی که با سینمای ایران قهر کرده‌اند را دوباره به سالن‌های سینما باز کند. وقتی از پدیده بودن فیلم «پیر پسر» حرف می‌زنیم سخن فقط بر سر ارزش‌های زیبایی‌شناختی آن نیست بلکه کارکردهای اجتماعی و فرهنگی آن هم مد نظر است. گاهی یک فیلم خوب می‌تواند سینمای به گل نشسته را از توقف و ایستایی برهاند و این مستلزم نگاهی گشوده به آن است تا فیلم‌های خوب در محاق توقیف نمانند و به نوبت نمایش بر پرده سینما برسند. سینمای ایران در میان انبوه‌سازی کم‌دی‌های حقیر و سخیف و فیلم‌های سازمانی و ارگانی، به تولید فیلم‌های اجتماعی و جدی مثل «پیر پسر» نیاز دارد تا مسیر درست خود را طی کند. اگر قرار بر ریل‌گذاری تازه است تا قطار سینما در مسیر درستی حرکت کند، تقویت و حمایت از سینمای اجتماعی راهکار آن است. به همین دلیل و به نام و برای سینما از مسئولان سینمایی می‌خواهیم تا در سال ۱۴۰۴ فیلم «پیر پسر» را اکران کنند. ♦